

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Στο Διατμηματικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Εισαγωγή στη Θεωρία & Πράξη της Σχεσιακής Ψυχανάλυσης και Ψυχοθεραπείας» γίνονται δεκτοί επιστήμονες υγείας προερχόμενοι από το ΨΝΑ «Δρομοκαΐτειο», άλλα Ψυχοιατρικά Ιδρύματα και φορείς Ψυχικής Υγείας του Δημοσίου, ιδιώτες:

- Ιατροί που κάνουν την ειδικευση τους στην ψυχιατρική/νευρολογία, ψυχολογία
- Ψυχολόγοι, ψυχίατροι, ψυχιατρικοί νοσηλευτές με άδεια εξάσκησης επαγγέλματος στην Ελλάδα
- Κοινωνικοί επιστήμονες (εργοθεραπευτές, κοινωνιολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί) με αξιόλογη εμπειρία στον τομέα τους ή κατοχή μεταπτυχιακών τίτλων στην ψυχολογία /ψυχοθεραπεία/ συμβουλευτική ή κατοχή διδακτορικού στην Επιστήμη τους
- Μέλη άλλων Ψυχαναλυτικών Εταιρειών (Ειδικευόμενα και Τακτικά)
- Ειδικευόμενοι Ψυχίατροι, Ψυχολόγοι, Κοινωνικοί Λειτουργοί με αποδεδειγμένο ψυχαναλυτικό ενδιαφέρον συμμετοχής σε ψυχαναλυτική ψυχοθεραπεία ή ψυχανάλυση, Ομαδική Ανάλυση, Ομαδική Ψυχοθεραπεία
- Απόφοιτοι, τρέχοντες Ειδικευόμενοι Ι.Γ.Α.Ψ., Ι.Σ.Ο.Ψ
- Μέλη των Ελληνικών Παραρτημάτων της Διεθνούς Ένωσης Σχεσιακής Ψυχανάλυσης και ψυχοθεραπείας
- Μέλη του Ελληνικού Δικτύου Ομαδικών Αναλυτών

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

Οι απόφοιτοι του Διατμηματικού εκπαιδευτικού προγράμματος «Εισαγωγή στην Θεωρία & Πράξη της Σχεσιακής Ψυχανάλυσης και Ψυχοθεραπείας» λαμβάνουν δίπλωμα σχετικής πιστοποίησης υπογεγραμμένο από τον Διευθυντή του Ι.Σ.Ο.Ψ και έναν τουλάχιστον θεσμικό εκπρόσωπο του ΨΝΑ «Δρομοκαΐτειο». Θα έχουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν για να ολοκληρώσουν το υπόλοιπο πρόγραμμα. Το υπόλοιπο πρόγραμμα θα σχηματιστεί, εφόσον τηρηθούν οι ανάλογες λειτουργικές και διοικητικές προϋποθέσεις αδειοδότησης από τις σχετικές υπηρεσίες του Δρομοκαΐτειου σε δεοντολογική συνάφεια με το Ινστιτούτο Σχεσιακής και Ομαδικής Ψυχοθεραπείας.

Έχει εξασφαλιστεί η ένταξη των επιτυχόντων ειδικευομένων στο πρόγραμμα ως εκπαιδευόμενα μέλη της Διεθνούς Ένωσης για τη Σχεσιακή Ψυχανάλυση και Ψυχοθεραπεία.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ

Το Διατμηματικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα «Εισαγωγή στη Θεωρία & Πράξη της Σχεσιακής Ψυχανάλυσης και Ψυχοθεραπείας» διδάσκεται δωρεάν στα πλαίσια κοινωφελούς προσφοράς του Ινστιτούτου Σχεσιακής και Ομαδικής Ψυχοθεραπείας.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΘΕΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

Η αρχική θεματολογία θα περιλαμβάνει 3 μαθήματα γενικής ενημέρωσης για τη Σχεσιακή Ψυχανάλυση, στα οποία θα διερευνηθεί το επίπεδο και οι ελλείψεις των συμμετεχόντων. Έπειτα τα μαθήματα θα προσαρμοστούν στο συνολικό μέσο όρο του Τμήματος.

Ενδεικτικές θεματολογίες δύνανται να είναι:

- Οι διαφορές - ομοιότητες Σχεσιακής και Κλασικής Ψυχανάλυσης
- Η υποκειμενικότητα του Αναλυτή
- Αναφορά στο εδώ και τώρα
- Εκπραξίες και ανάλυση τους
- Διαπροσωπική Ψυχανάλυση και επιρροές στην Σχεσιακή Ψυχανάλυση
- Εδώ και τώρα ή εκεί και τότε;
- Ερωτική μεταβίβαση και αντιμεταβίβαση στον Αναλυτικό τρίτο
- Αδελφική μεταβίβαση στην σχέση αναλυτή αναλυόμενου
- Η σύγκρουση και σύμπλευσή των υποκειμενικοτήτων Αναλυτή Αναλυόμενου
- Σχεσιακή Ψυχαναλυτική ερμηνεία ονείρων

Θεωρητική Ανασκόπηση Σχεσιακής Ψυχανάλυσης

Οι βασικές αρχές του μοντέλου της Σχεσιακής Ψυχανάλυσης αναπτυσσόμενη κυρίως στην Αμερική από το 1980 με κύριο δημιουργό τον Stephen Mitchell και προπάτορα τον μαθητή του Φρόντ, Φερέντσι, διδάσκονται κυρίως για την εννοιολογική κατανόηση των προβλητικών ταυτίσεων, προβολών, αντικειμενοτρόπων σχέσεων. Είναι σημαντικό να σημειωθεί τόσο ότι ο Irvin Yalom, όσο και η Σχολή της Σχεσιακής Ψυχοθεραπείας/Ψυχανάλυσης έχουν επηρεαστεί σημαντικά από τον Πατέρα της Διαπροσωπικής Ψυχανάλυσης/Ψυχοθεραπείας με κύριο εκφραστή τον Ψυχίατρο Hurray Stuck Sullivan.

Η θεωρία της Σχεσιακής Ψυχοθεραπείας/Ψυχανάλυσης, περιληπτικά, περιλαμβάνει συστατικά στοιχεία από το Αμερικανικό φεμινιστικό κίνημα κυρίως την ψυχαναλυτική θεωρία του Εαυτού με κύριο εκφραστή τον Kohut, τη θεωρία της διυποκειμενικής συναλλαγής στην Ψυχαναλυτική διεργασία με θεμελιωτές τους Mitchell, Bromberg, Benjamin, Ogden, τη θεωρία της Διαπροσωπικής Ψυχανάλυσης/Ψυχιατρικής με κύριους εκφραστές τους Sullivan, Ehrenberg, ερευνητικά δεδομένα από τον τομέα της Ψυχαναλυτικής μελέτης δεσμού τροφού-παιδιού με κυρίαρχη μορφή τους Daniel Stern, Beatrice Beebe.

Τα μαθήματα της ενότητας αυτής θα παρουσιάσουν μια επικαιροποιημένη ενότητα ανάλυσης μελετών περίπτωσης, όπου κύριο στοιχείο ήταν οι εκπραξίες. Οι εκπραξίες (enactments) δημιουργούνται, προκειμένου να επικοινωνήσουν αυτό που ονομάζεται 'σχεσιακό ασυνείδητο', και εμφανίζονται σε δύσκολες φάσεις της μεταβιβαστικής σχέσης, όπου ο αναλύόμενος επενδύει στον Αναλυτή εγκλωβισμένα συναισθήματα ως να είναι κάποιο 'αντικείμενο' του παρελθόντος.

Οι διαλέξεις θα καταδείξουν τις βασικές διαφορές ανάλυσης και επικοινωνίας/χρήσης της υποκειμενικής αντίδρασης του Αναλυτή στις εκπραξίες, από το κλασικό μοντέλο Ψυχαναλυτικής εργασίας, όπως αυτό δημιουργήθηκε από τον Φρόυντ.

Ο Αναλυτής επιδρά και επεμβαίνει στο 'εδώ και τώρα' έχοντας ταυτόχρονα υπόψη του το αναπτυξιακό δυναμικό του αναλύόμενου (παρελθοντικές σχέσεις αντικειμένων), αλλά και το σχεσιακό δυναμικό με τον Αναλυτή, όπως εκφράζεται από φαντασιώσεις, όνειρα και κυρίως την ανάγκη του αναλύόμενου για 'αυθεντική' σχέση με τον Αναλυτή του.

Η αυτοαποκάλυψη του Αναλυτή σχετικά με το βίωμα που έχει για τον ασθενή του γίνεται μέσα από το θεωρητικό κατασκεύασμα του 'αναλυτικού τρίτου' (Thomas Ogden) του πεδίου που συνδημιουργείται από το αναλυτικό ζεύγος σε κάθε ανάλυση και είναι η κύρια μονάδα μελέτης στη Σχεσιακή Ψυχανάλυση.

Η Σχεσιακή Ψυχανάλυση θέτει στο επίκεντρο της θεραπείας το κομμάτι των ανθρώπινων διαπροσωπικών σχέσεων υποστηρίζοντας πως ο τρόπος με τον οποίο έχουν διαμορφωθεί οι σχέσεις με τους άλλους τόσο στο παρελθόν όσο και στο παρόν παίζει καθοριστικό ρόλο στην εμφάνιση ψυχικών διαταραχών. Κατά τη διάρκεια της θεραπευτικής διαδικασίας δίνεται μεγάλη σημασία στον τρόπο συσχέτισης μεταξύ θεραπευτή και θεραπευόμενου όπου μέσα σε μια ισότιμη σχέση (που παραμένει ασύμμετρη όπως στην Φροϋδική Ανάλυση, ωστόσο είναι πολύ λιγότερο ασύμμετρη συγκριτικά) επηρεάζουν ο ένας τον άλλο, καθώς αναδύονται συνειδητά ή ασυνείδητα βιώματα, αντιλήψεις και συναισθήματα.

Παράλληλα βασικό στοιχείο της Σχεσιακής Ψυχανάλυσης είναι η έννοια της διυποκειμενικότητας, η θέαση δηλαδή του σύνθετου τρόπου διάδρασης των δυο προσωπικοτήτων του αναλυτή και αναλύόμενου και η επιρροή του προσωπικού

υλικού και κατά επέκταση του παρελθόντος και των δύο στη θεραπευτική πράξη. Η διυποκειμενική διάσταση εισέρχεται ολοκληρωτικά τόσο στην παραγωγή - εκφορά όσο και στην επίλυση ή μη των εκπραξιών από τη μεριά του αναλυόμενου, αλλά μερικές φορές και του αναλυτή.

Στη διάρκεια των διαλέξεων θα παρουσιαστούν στοιχεία από διαφορετικές θεραπείες με άτομα που πάσχουν από διαταραχή προσωπικότητας και θα εξεταστεί ο τρόπος παρέμβασης του θεραπευτή ανάλογα με το είδος της εκπραξίας του ατόμου. Παραδειγματικά θα αναφερθούν περιπτώσεις θυμού, καθυστέρησης, χρήση της αμοιβής και του χρήματος, απαιτήσεων έκπτωσης, άμεσης επίθεσης, συνεχόμενων αποπειρών εκμείευσης προσωπικού υλικού, κ.ά.

Ο αμεσότερος και βιωματικά εύπεπτος τρόπος εσωτερίκευσης του καινούργιου μοντέλου συσχέτισης που προτείνει η θεραπεία επιτυγχάνεται μέσα από την καθαρή και δυναμική εξέταση της εκπραξίας στο "εδώ και τώρα". Αυτό σημαίνει ότι η χρήση του "εαυτού" του Αναλυτή θα αποτελέσει την μήτρα επανεκπαίδευσης του αναλυόμενου στον τρόπο εμπλοκής του στα "σχεσιακά διυποκειμενικά πλαίσια". Η ορθή και αποτελεσματική χρήση του "εαυτού" του Αναλυτή θα αποτελέσει και το σημείο εστίασης της συγκεκριμένης σειράς διαλέξεων κυρίως μέσα από την αντιμεταβιβαστική και αλληλεπιδραστική της διάσταση. Τέλος, θα επιχειρηθεί η κατάδειξη λανθασμένων τρόπων χρήσης του παραπάνω φαινομένου που συχνά παρατηρείται στην κλινική πράξη και ειδικότερα παραδείγματα από δύσκολες αντιμεταβιβάσεις προς τον Ψυχοθεραπευτή.

Οι Σχεσιακοί Ψυχαναλυτές δίνουν ιδιαίτερη σημασία και προσοχή στη σχέση που αναπτύσσουν με το θεραπευόμενο, όπως αυτή διαμορφώνεται και βιώνεται στην θεραπεία. Τα άτομα με διαταραχή προσωπικότητας εμφανίζουν μεγάλη δυσκολία στο «σχετίζεσθαι». Δείχνουν ακαμψία στα γνωστικά τους σχήματα και εγκλωβισμό στις συναισθηματικές τους εμπειρίες.

Περιστατικά που πάσχουν από ανίατες ασθένειες ή έντονες σωματοποιήσεις έρχονται σε θεραπεία, όλο και συχνότερα. Τις τελευταίες δεκαετίες η έξαρση ανιάτων και αυτοάνοσων ασθενειών, όπως ο καρκίνος, το aids/ HIV, η σκλήρυνση κατά πλάκας, οι αλλεργίες, η ψωρίαση και πολλές άλλες, καθώς και εξωτερίκευση έντονων σωματοποιήσεων, όπως οι κρίσεις πανικού, έχουν εντατικοποιήσει την ανάγκη θεραπευόμενων και θεραπευτών για κατάλληλα προσαρμοσμένη θεραπεία σε άτομα των κατηγοριών αυτών, χωρίς όμως αυτή να στοχεύει αποκλειστικά και μόνο στο σύμπτωμα.

Όλο και μεγαλύτερο μέρος της επιστημονικής κοινότητας τείνει να πιστεύει, ότι πρόκειται για την έκφραση μία έντονης εσωτερικής διαμάχης και ενός καλά κρυμμένου θυμού και η ενασχόληση μόνο με το σύμπτωμα και την ασθένεια δεν είναι αρκετή. Στόχος της συγκεκριμένης σειράς διαλέξεων είναι η παρουσίαση της

Σχεσιακής Ψυχαναλυτικής Ψυχοθεραπευτικής προσεγγίσεως ,όπως αυτή εφαρμόσθηκε σε αντίστοιχα περιστατικά σε ατομικό πλαίσιο.

ΣΚΟΠΟΙ ΤΟΥ ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΥ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟΥ ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΜΕ ΕΠΟΠΤΙΚΗ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ

Ο σκοπός συνολικά της εποπτείας εκφράζεται από τους εξής στόχους χωρίς όμως να εξαντλείται σε αυτούς:

- Να μάθετε να αλληλεπιδράτε σε επιστημονική ομάδα εποπτείας με επιστήμονες και συναδέλφους από διαφορετικούς τομείς και με διαφορετικές εκπαιδεύσεις
- Να μάθετε να μην είστε δογματικοί στις επιστημονικές τοποθετήσεις
- Να ενθαρρυνθείτε να χρησιμοποιείτε με ίση αναλογία τη βιβλιογραφία με την προσωπική σας διαίσθηση
- Να σας βοηθήσει να ανακαλύψετε το προσωπικό σας στυλ ψυχοθεραπείας
- Να σας ενημερώσει για τα τελευταία μοντέλα εποπτείας που προτείνει η διεθνής βιβλιογραφία
- Να σας καθοδηγήσει σε θέματα δεοντολογίας και παράβασης καθήκοντος
- Να σας επιμορφώσει σε ειδικά θέματα εφαρμογής τεχνικών σχετικά με ειδικές μορφές ψυχοπαθολογίας.
- .....

ΧΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ

Το πρόγραμμα ολοκληρώνεται σε 1 έτος. Η παρουσία των συμμετεχόντων θα δηλώνεται δια υπογραφής κάθε φορά. **Οι εκπαιδευόμενοι δεν θα λαμβάνουν τη βεβαίωση σπουδών αν δεν έχουν παρακολουθήσει κατά 90% το ενδεδειγμένο πρόγραμμα.**

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ

Χαραλαμπίδης Σταύρος: εκλεγμένο Μέλος Συμβουλίου Διευθυντών της Διεθνούς Ένωσης για την Σχεσιακή Ψυχανάλυση και Ψυχοθεραπεία, Διευθυντής Ι.Σ.Ο.Ψ., μοναδικός Ευρωπαίος Πιστοποιημένος Ομαδικός Ψυχοθεραπευτής/ Επόπτης για την Ομαδική Ψυχοθεραπεία από το Yalom Institute Usa , Διδακτικό Μέλος του Yalom Institute Usa & Διδακτικός Ψυχαναλυτής του Tampa Bay Institute for Psychoanalytic Studies, Florida, Usa, Πιστοποιημένος Ψυχαναλυτής (Tampa Bay Institute for Psychoanalytic Studies, Florida, Usa,) Πιστοποιημένος Ομαδικός Ψυχοθεραπευτής

από το International Board for Certification of Group Psychotherapies, Κλινικός Επόπτης (Derby Univ.,Uk), Διδακτικός και Εποπτικός Ψυχαναλυτής στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης στην Σχεσιακή Ψυχοθεραπεία/Ψυχανάλυση και στο Πρόγραμμα Ειδίκευσης στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία κατά Irvin Yalom και τα Σχεσιακά Δυναμικά της Ομάδος στο ΙΣΟΨ, Ψυχολόγος με Μεταπτυχιακή Ειδίκευση (MSc) στην Συμβουλευτική (Hull Univ., Uk), Υπεύθυνος και Διδάσκων στο Διατμηματικό (με ΨΝΑ) εκπαιδευτικό πρόγραμμα Εισαγωγής στην Θεωρία & Πράξη της Ομαδικής Ψυχοθεραπείας κατά Irvin Yalom και τα Σχεσιακά Δυναμικά της Ομάδος, Μέλος του International Association for Relational Psychoanalysis and Psychotherapy, Κλινικό Μέλος της Αμερικανικής Ένωσης Ομαδικών Ψυχοθεραπευτών.

Κυριαζάκης Βασίλειος: Ψυχίατρος στο Ψ.Ν.Α. Δρομοκαΐτειο, Απόφοιτος πρώην Ινστιτούτου Γνωσιακής Αναλυτικής Ψυχοθεραπείας, Μεταπτυχιακό Δίπλωμα στις Κλινικές Δεξιότητες με βάση το Γνωσιακό Αναλυτικό Μοντέλο και τον Διαλεκτικό Εαυτό, Μεταπτυχιακό Δίπλωμα στην Εφαρμοσμένη Κλινική Εποπτεία (Ι.Γ.Α.Ψ.), Διδάσκων στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης στις Κλινικές Δεξιότητες με βάση το Γνωσιακό Αναλυτικό Μοντέλο και την Σχεσιακή Ψυχοθεραπεία, Υπεύθυνος και Διδάσκων στο Διατμηματικό (με ΨΝΑ) εκπαιδευτικό πρόγραμμα Εισαγωγής στην Θεωρία & Πράξη της Ομαδικής Ψυχοθεραπείας κατά Irvin Yalom και τα Σχεσιακά Δυναμικά της Ομάδος τετραετή εποπτεία με τον Διευθυντή του Ι.Σ.Ο.Ψ. για θέματα ομαδικής και ατομικής ψυχοθεραπείας, Μέλος του Παγκόσμιου Ιστού Διαλογικού Εαυτού (D.S.N.), Μέλος του International Association for Relational Psychoanalysis and Psychotherapy.

Μαθιούδης Κώστας: Τακτικό Μέλος ΙΣΟΨ, Διδάσκων και Επόπτης στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης στην Σχεσιακή Ψυχοθεραπεία/Ψυχανάλυση και Διδάσκων στο Πρόγραμμα Ειδίκευσης στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία κατά Irvin Yalom και τα Σχεσιακά Δυναμικά της Ομάδος στο ΙΣΟΨ, Πιστοποιημένος Ομαδικός Ψυχοθεραπευτής, (Yalom Institute, USA), Μεταπτυχιακή Εξειδίκευση στην Γνωσιακή Αναλυτική και Σχεσιακή Ψυχοθεραπεία από το Ινστιτούτο Σχεσιακής & Ομαδικής Ψυχοθεραπείας, Κλινικός Επόπτης (Derby Univ., Uk), Ψυχολόγος με Ειδίκευση στην Ψυχανάλυση(MSc), Μέλος του International Association for Relational Psychoanalysis and Psychotherapy.

Ματίνα Καϊδαντζή: Τακτικό Μέλος ΙΣΟΨ, Ψυχολόγος με Μεταπτυχιακή Εξειδίκευση στην Γνωσιακή Αναλυτική και Σχεσιακή Ψυχοθεραπεία από το Ινστιτούτο Σχεσιακής & Ομαδικής Ψυχοθεραπείας, Μέλος του International Association for Relational Psychoanalysis and Psychotherapy, Διδάσκουσα στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης στην Σχεσιακή Ψυχοθεραπεία/Ψυχανάλυση στο Ινστιτούτο Σχεσιακής & Ομαδικής Ψυχοθεραπείας.

Αγγελική Τσικλή: Δόκιμο Τακτικό Μέλος ΙΣΟΨ, Ψυχολόγος με Μεταπτυχιακή Εξειδίκευση στην Γνωσιακή Αναλυτική και Σχεσιακή Ψυχοθεραπεία από το Ινστιτούτο Σχεσιακής & Ομαδικής Ψυχοθεραπείας, Ειδικευόμενη στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Εφαρμοσμένης και Θεωρητικής Ειδίκευσης στην Ομαδική Ψυχοθεραπεία κατά Irvin Yalom και τα Σχεσιακά Δυναμικά της Ομάδος από το Ινστιτούτο Σχεσιακής & Ομαδικής Ψυχοθεραπείας, Μέλος του International Association for Relational Psychoanalysis and Psychotherapy.

Άννα Βασιλάκη: Τακτικό Μέλος ΙΣΟΨ, Ψυχολόγος (Westminster University), με Μεταπτυχιακή Εξειδίκευση στη Ψυχολογία Υγείας (City University, London) και Μεταπτυχιακή Εξειδίκευση στην Επικοινωνία (Westminster University, London). Απόφοιτος της Μεταπτυχιακής Εκπαίδευσης Θεραπείας Οικογένειας από το Ανοικτό Ψυχοθεραπευτικό Κέντρο. Μέλος της Διεθνούς Ένωσης Σχεσιακής Ψυχανάλυσης και Ψυχοθεραπείας (IARPP) και υπό πιστοποίηση ομαδική θεραπεύτρια από το Yalom Institute, USA.